

2017

JAARVERSLAG

THE ROYAL ACADEMIES FOR SCIENCE AND THE ARTS OF BELGIUM

Académie royale des Sciences, des Lettres
et des Beaux-Arts de Belgique

Koninklijke Vlaamse Academie van België
voor Wetenschappen en Kunsten

The Royal Academies for Science and the Arts of Belgium - RASAB vzw/asbl

RASAB

JAARVERSLAG 2017

www.rasab.be

INHOUDSTAFEL

Contactinformatie	3
RASAB vzw	4
Inleiding	4
Bestuur	4
Recente ontwikkelingen	6
Nationale Wetenschappelijke Comités	7
Inleiding	7
Activiteitenverslagen	7
Lijst van de Nationale Wetenschappelijke Comités & Internationale Unies	8
Internationale samenwerking	11
ALLEA – All European Academies	11
EASAC – European Academies Science Advisory Council	14
International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies	17
IAP – InterAcademy Partnership	17
ICSU – International Council for Science	18
UAI – Union Académique Internationale	20
Algemene Secretariaat van de Union Académique Internationale	24
Bijlagen	25
Lijst van Belgische Vertegenwoordigers Federaties van academies (2017)	26

CONTACTINFORMATIE

The Royal Academies for Science and the Arts of Belgium (RASAB) vzw/asbl

Adres Hertogsstraat 1 Rue Ducale
1000 Brussels
Belgium

E-mail secretariat@rasab.be

Website www.rasab.b

Team

Jan Albert (NL) jan.albert@rasab.be

+32 2 550 23 17

internationale relaties

Laurent Hansen (FR) laurent.hansen@rasab.be

+32 2 550 22 47

Nationale Comités, internationale relaties, UAI, Vzw

Ellen Serrien (NL) ellen.serrien@rasab.be

+32 2 550 23 22

Boekhouding

THE ROYAL ACADEMIES FOR SCIENCE AND THE ARTS OF BELGIUM

1. Inleiding

De vzw "The Royal Academies for Science and the Arts of Belgium" werd in 2001 opgericht door de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB)¹ en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB)². De vereniging is gevestigd in het Troongebouw van het Paleis der Academiën in Brussel.

De Belgische Koninklijke academies bevorderen en promoten wetenschappen en kunsten in België. Om hieraan tegemoet te komen organiseren de academies wetenschappelijke en culturele activiteiten, trachten ze de interuniversitaire samenwerking in België te stimuleren, zorgen ze voor vertegenwoordiging in internationale organisaties en fora, trekken ze buitenlandse vorsers aan, formuleren ze adviezen aan de regering, industrie, onderwijs- en onderzoeksinstituten en reiken ze prijzen uit aan talentvolle vorsers en kunstenaars.

RASAB is verantwoordelijk voor de coördinatie van de activiteiten op nationaal en internationaal niveau van de twee academies, zoals de nationale wetenschappelijke comités en de vertegenwoordiging van België in de federaties van academies zoals IAP, EASAC en ALLEA.

De statuten van RASAB werden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 19 April 2001.

2. Bestuur

De Algemene Vergadering is samengesteld uit de voorzitters, de vast secretarissen en een vertegenwoordiger van elk van de vier klassen van de 2 academies, voor een totaal van 12 leden.

Het jaarlijkse voorzitterschap van de RASAB wordt beurtelings waargenomen door de voorzitters van de ARB en de KVAB. In 2016 werd RASAB voorgezeten door Dhr. Joos Vandewalle, de voorzitter van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten (KVAB).

¹www.kvab.be

²www.academieroyale.be

Raad van Bestuur 2017

ARB	KVAB
Monique Mund-Dopchie <i>Président</i>	Joos Vandewalle <i>Voorzitter</i>
Hervé Hasquin <i>Secrétaire perpétuel</i>	Freddy Dumortier <i>Vast secretaris</i>

Algemene Vergadering 2017

ARB	KVAB
Monique Mund-Dopchie <i>Président</i>	Joos Vandewalle <i>Voorzitter</i>
Hervé Hasquin <i>Secrétaire perpétuel</i>	Freddy Dumortier <i>Vast secretaris</i>
Jean Mawhin <i>Classe des Sciences</i>	Baron Niceas Schamp <i>Klasse van de Natuurwetenschappen</i>
Monique Bousart <i>Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>	Barones Els Witte <i>Klasse van de Menswetenschappen</i>
Chevalier Philippe Samyn <i>Classe des Arts</i>	André Laporte <i>Klasse van de Kunsten</i>
Jean-Pierre Contzen <i>Classe Technologie et Société</i>	Burggraaf Dirk Frimout <i>Klasse van de Technische Wetenschappen</i>

De Algemene Vergadering 2017 van RASAB werd op 26 september gehouden in het Paleis der Academiën.

De heer Didier Viviers werd in november 2017 verkozen als vast secretaris van de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique. Zijn mandaat gaat in op 1 januari 2018.

3. Recente ontwikkelingen

In 2015 werd RASAB geconfronteerd met een sterke inkrimping van haar subsidies. Noodgedwongen werden dus een aantal strategische beslissingen genomen:

- Er werd een analyse gemaakt van de nationale comités en de lidmaatschappen van internationale unies. De volgende lidmaatschappen werden geannuleerd: Scientific Committee on Problems of the Environment (SCOPE), International Geosphere Biosphere Programme (IGBP), World Climate Research Programme (WCRP), Scientific Committee on Solar-Terrestrial Physics (SCOSTEP), Committee on Space Research (COSPAR).
- Het verbindingskantoor werd geleidelijk aan afgebouwd. Sinds mei 2016 werd deze activiteit volledig stopgezet.

NATIONALE WETENSCHAPPELIJKE COMITÉS

1. Inleiding

De opdracht van de Nationale Comités is de bevordering en coördinatie voor België van de studie van verschillende wetenschappelijke disciplines die binnen hun bevoegdheid vallen, hoofdzakelijk vanuit een internationaal standpunt.

De Nationale Comités werken onder de bescherming van de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten en de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique, verenigd in RASAB dat verantwoordelijk is voor de financiële en logistieke ondersteuning van de Nationale Comités, zowel in de dagelijkse werking, als bij de organisatie van wetenschappelijke evenementen door de Nationale Comités in het Paleis der Academiën.

De Nationale Comités zijn gelijkmatig samengesteld met leden van de frans- en nederlandstalige taalrol.

2. Activiteitenverslagen

Elk jaar publiceren de Belgische wetenschappelijke comités hun activiteitenverslagen, gecoördineerd door RASAB. Om het overzicht te bewaren worden deze verslagen niet geïntegreerd in dit globale jaarverslag.

Ze zijn beschikbaar in een apart bestand, dat te downloaden is op de website van RASAB³.

3. Lijst van de Nationale Wetenschappelijke Comités & Internationale Unies

De voorwaarde voor de oprichting van een Nationaal Comité is het bestaan van een internationale wetenschappelijke unie aangesloten bij I.C.S.U. of van een wetenschappelijk orgaan van I.C.S.U. (Wetenschappelijke Comités, Speciale Comités ...) in dezelfde wetenschappelijke discipline.

Alle Belgische wetenschappelijke comités zijn lid van één of meer internationale organisaties waar zij België vertegenwoordigen.

³ www.rasab.be

National Comités	Internationale Unies
1) Antarctisch Onderzoek	Scientific Committee on Antarctic Research www.scar.org
2) Astronomie	International Astronomical Union (IAU) http://www.iau.org
3) Biochemie en Moleculaire Biologie	International Union of Biochemistry and Molecular Biology (IUBMB) www.iubmb.org
4) Biologische Wetenschappen ⁴	International Union of Biological Sciences (IUBS) www.iubs.org
5) Biofysica	International Union of Pure and Applied Biophysics (IUPAB) www.iupab.org
6) Biomedical Engineering	International Federation for Medical and Biological Engineering (IFMBE) www.ifmbe.org International Union for Physical and Engineering Sciences in Medicine (IUPESM) www.iupesm.org
7) Bodemkunde	International Union of Soil Sciences (IUSS) www.iuss.org
8) Scheikunde	International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC) www.iupac.org

⁴ Het Belgische lidmaatschap van SOCR wordt in 2017 beëindigd ingevolge een reductie van het beschikbare budget.

9)	Crystallografie	International Union of Crystallography (IUCr) www.iucr.org
10)	Geodesie en Geofysica	International Union of Geodesy and Geophysics (IUGG) www.iugg.org
11)	Geografie	International Geographical Union (IGU) www.igu-net.org
12)	Geologische Wetenschappen	International Union of Geological Sciences (IUGS) www.iugs.org
13)	Logica, Geschiedenis en Filosofie van de Wetenschappen	International Union of History and Philosophy of Science (IUHPS), <ul style="list-style-type: none"> • Division of History of Science and Technology (IUHPS-DHST) • Division of Logic, Methodology and Philosophy of Science (IUHPS-DLMPS) www.dlmeps.org
14)	Wiskunde	International Mathematical Union (IMU) http://www.mathunion.org
15)	Mechanica	International Union of Theoretical and Applied Mechanics (IUTAM) www.iutam.net
16)	Microbiologie	International Union of Microbiological Societies (IUMS) www.iums.org
17)	Oceanologie ⁵	Scientific Committee on Oceanic Research (SCOR) www.scor-int.org

⁵ Het Belgische lidmaatschap van IUBS wordt in 2017 beëindigd ingevolge een reductie van het beschikbare budget.

18)	Fysiologie and Pharmacologie	International Union of Physiological Sciences (IUPS) www.iups.org International Union of Pharmacology (IUPHAR) www.iuphar.org
19)	Fysica	International Union of Pure and Applied Physics (IUPAP) www.iupap.org
20)	Psychologische Wetenschappen	International Union of Psychological Science (IUPsyS) www.iupsys.net
21)	Quaternair Onderzoek (BELQUA)	International Union for Quaternary Research (INQUA) www.inqua.org
22)	Radio-elektriciteit	International Union of Radio Science (URSI) www.ursi.org

INTERNATIONALE SAMENWERKING

1. ALL European Academies – ALLEA⁶

a. Introductie

ALLEA, de federatie van alle Europese academies, werd opgericht in 1994 en verenigt momenteel 57 Academies uit 40 landen van de Europese regio. Haar leden zijn wetenschappelijke genootschappen, denktanks en onderzoeksorganisaties. Ze zijn zelfstandige gemeenschappen van leiders in het wetenschappelijk onderzoek afkomstig uit alle domeinen van de natuurwetenschappen, de menswetenschappen en de kunsten. ALLEA geeft zo toegang tot een ongeëvenaarde bron van intellectuele excellentie, ervaring en expertise.

Onafhankelijk van politieke, commerciële en ideologische belangen, wil ALLEA's beleidsadvies bijdragen tot de creatie van een kader waarbinnen wetenschap en onderzoek kunnen bloeien. Samen met haar lidacademies heeft ALLEA een overzicht over het volledige scala aan structurele problemen en beleidsuitdagingen op het vlak van wetenschap, onderzoek en innovatie in Europa. Zodoende laat ALLEA zich leiden door een gemeenschappelijk begrip van een Europese unie op basis van historische, sociale en politieke factoren en om wetenschappelijke en economische redenen.

b. Activiteiten 2017

ALLEA publiceerde enkele boeken en standpunten in 2017:

- Revised edition of the European Code of Conduct for Research Integrity (maart 2017), een document dat de Europese onderzoeksgemeenschap een raamwerk biedt voor zelf-regulering voor alle onderzoeks- en academische disciplines en voor alle vormen van onderzoek.
- *Developing a Vision for Framework Programme 9* (juli 2017).
- *The Role of Music in European Integration*, tweede volume in de boekenreeks *Discourses on Intellectual Europe*.
- *Patentability of inventions involving human embryonic stem cells in Europe* (oktober 2017).
- *The Text and Data Mining Exception* (november 2017).

⁶<http://www.allea.org>

- *Living Together: Missions for Shaping the Future*, gezamenlijk statement met HERA, ELI, ESA, EuroScience, GYA, Net4Society, NORFACE, YAE (december 2017).

Professor Koen Lenaerts ontvangt de 2017 All European Academies Madame de Staël Prize for Cultural Values om zijn uitvoerige academische werk over Europees recht, alsook zijn reflecties over Europese rechtspraak.

Ter gelegenheid van haar algemene vergadering organiseerde ALLEA, in samenwerking met de Young Academy of Europe een conferentie over *Sustainability and Resilience* in Budapest van 4 tot 6 september. Het evenement bracht gereputeerde wetenschappers en academici samen om van gedachten te wisselen over Europa's erfenis, sociale systemen, gezondheid, economie, klimaat alsook haar wetenschaps- en onderzoekslandschap.

ALLEA is lid van SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies) onderdeel van het European Commission Scientific Advice Mechanism (SAM). SAPEA publiceerde haar eerste rapport *Food from the Oceans* aan het einde van 2017.

c. Belgische vertegenwoordiging

Board

Hubert Bocken (KVAB) is lid van de Raad van Bestuur van ALLEA voor de periode 2016-2018. Hij woonde de vergaderingen bij in Halle op 16 en 17 maart, op het hoofdkantoor van de Leopoldina Academy of Sciences, in Barcelona op 26 en 27 juni, op het hoofdkantoor van de Reial Acadèmia de les Arts i les Ciències of Barcelona (RACAB) en het Institut d'Estudis Catalans (IEC) en in Boedapest op 3 september op het hoofdkantoor van de Hungarian Academy of Sciences.

Algemene Vergadering

Hubert Bocken (KVAB) en André Preumont (ARB) vertegenwoordigden de Belgische Academies op de ALLEA Algemene Vergadering 2017 die op 4 september in Boedapest werd gehouden, op het hoofdkantoor van de Hungarian Academy of Sciences.

Werkgroepen

- **Framework Programme 9 Working Group**

De FP9 Working Group beoogt te bewerkstelligen dat elk vervoliprogramma op het Horizon 2020-programma ontwikkeld wordt met voldoende aandacht voor de belangen van de

wetenschappelijke gemeenschap en met een volledige vertegenwoordiging van de sociale en humane wetenschappen.

Didier Viviers (ARB) is de Belgische vertegenwoordiger in deze denkgroep die in 2017 twee verklaringen heeft gepubliceerd: *Developing a Vision for Framework Programme 9⁷* ; *Living Together: Missions for Shaping the Future⁸*.

De vergaderingen van deze groep werden gehouden op het Paleis der Academiën in Brussel op 9 februari en 8 mei 2017.

- **E-Humanities Working Group**

De E-Humanities Working Group is belast met het identificeren van en bewustzijn creëren voor prioriteiten van de digitale menswetenschappen, en bijdragen tot de Open Access agenda vanuit een oogpunt van menswetenschappen en sociale studies.

Bernard Rentier (ARB) is de Belgische vertegenwoordiger in deze denkgroep en nam deel aan de vergadering op 5 december 2017 in Dublin, aan de Royal Irish Academy.

- **Sciences and Ethics Working Group**

Aangezien ethische overwegingen een essentiële component waren bij de consolidatie van een verenigd Europa, en ook bij de oprichting van ALLEA, werd de PWGSE in het leven geroepen om experts samen te brengen van academies van over heel Europa om hen een platform te bieden voor permanent overleg over onderzoeksethiek en -integriteit.

Els Van Damme (KVAB) is de Belgische vertegenwoordiger in deze groep die in 2017 de herziene editie van *The European Code of Conduct for Research Integrity⁹* publiceerde.

De vergaderingen van deze werkgroep vonden plaats op 9 en 10 januari in Nederland en op 8 en 9 juni in Stockholm.

Op 1 februari 2018 zal ALLEA een workshop getiteld *Ethical Aspects of Open Access: A Windy Road* organiseren in Brussel met de hulp van KVAB.

⁷ http://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/07/ALLEA_Statement_FP9.pdf

⁸ http://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/12/Living_Together_Missions_for_Shaping_the_Future_2017.pdf

⁹ <http://www.allea.org/wp-content/uploads/2017/05/ALLEA-European-Code-of-Conduct-for-Research-Integrity-2017.pdf>

2. European Academies Science Advisory Council – EASAC¹⁰

a. Inleiding

EASAC - the European Academies Science Advisory Council - wordt gevormd door de Nationale academies van Wetenschappen van de lidstaten van de Europese Unie. EASAC zorgt voor een samenwerking tussen de academies met als doel het verlenen van wetenschappelijk advies aan de Europese beleidsmakers. EASAC biedt zo de mogelijkheid aan de Europese wetenschappers om collectief te worden gehoord.

Op deze manier draagt EASAC de visie van de academies uit dat wetenschap centraal staat in vele aspecten van het moderne leven en dat de erkenning van de wetenschappelijke dimensie een voorwaarde is voor verstandige politieke beslissingen. Deze visie ligt reeds ten grondslag aan de werkzaamheden van tal van nationale academies. Gezien de toenemende rol van de Europese Unie in de politieke arena, erkennen de nationale academies dat de reikwijdte van hun adviserende werkzaamheden verder moet gaan dan de nationale grenzen en dat ook het Europese niveau niet uit het oog mag verloren worden. Een trans-Europese samenwerking is hier invloedrijker dan een organisatie uit een individueel land.

Om met één stem te kunnen spreken op een Europees niveau hebben de Europese academies EASAC opgericht, strevend naar een Europees beleid dat steunt op wetenschap. Via EASAC werken de academies samen om onafhankelijk advies te geven over de wetenschappelijke aspecten van het publiek beleid aan hen die het beleid maken of beïnvloeden in de Europese instellingen. Via haar leden en de netwerken van de academies heeft EASAC toegang tot de beste Europese wetenschap als basis voor haar werk. Haar standpunten zijn uitdrukkelijk onafhankelijk van commerciële of politieke bias en haar procedures zijn open en transparant. EASAC poogt om advies te geven dat begrijpbaar, relevant en actueel is. Alle wetenschappelijke en technische disciplines zijn vertegenwoordigd in EASAC, met experts van alle landen van de Europese Unie. De financiering komt van de leden en van contracten met geïnteresseerde instellingen. De experts werken pro bono. EASAC heeft geen commerciële sponsors. EASAC's activiteiten omvatten omvangrijke studies van de wetenschappelijke aspecten van beleidsthema's, adviezen over beleidsdocumenten, workshops waarin het actuele wetenschappelijke denken over belangrijke beleidsthema's geïdentificeerd wordt of waar beleidsmakers geïnformeerd worden en korte standpunten. De EASAC Council heeft 28 individuele leden – ervaren wetenschappers genomineerd door elke nationale academie voor wetenschappen van de EU-lidstaten, door Academia Europaea en door ALLEA. Ze wordt

¹⁰<http://www.easac.eu>

ondersteund door een professioneel secretariaat in de Duitse academie Leopoldina. De Council beslist over de opstart van projecten, nomineert experts, beoordeelt adviezen en keurt publicaties goed.

b. Activiteiten 2017

EASAC publiceerde enkele rapporten en statements in 2017:

- *Genome Editing: Scientific opportunities, public interests, and policy options in the EU* (maart 2017).
- *Multi-functionality and Sustainability in the European Union's Forests* (mei 2017).
- *Valuing Dedicated Storage in Electricity Grids* (juni 2017).
- *Homeopathic products and practices Assessing the evidence and ensuring consistency in regulating medical claims in the EU* (september 2017).
- *Opportunities and Challenges for Research on Food and Nutrition Security and Agriculture in Europe* (december 2017), in samenwerking met IAP.

EASAC organiseerde twee regionale events, in samenwerking met Joint Research Center (JRC) van de Europese Commissie:

- *Nuclear Fuel Cycle*, Sofia, Bulgarije, maart 2017;
- *Marine Sustainability*, Piran, Slovenië, maart 2017;

EASAC is lid van SAPEA (Science Advice for Policy by European Academies) onderdeel van het European Commission Scientific Advice Mechanism (SAM). SAPEA publiceerde haar eerste rapport *Food from the Oceans* aan het einde van 2017.

c. Belgische vertegenwoordiging

Council

Freddy Dumortier (KVAB) is het Belgische lid van EASAC's Council. Hij nam deel aan vergaderingen die werden gehouden die op 25 en 26 mei in Tallinn, Estland, en op 23 en 24 november in Sofia, Bulgarije.

Steering panels

EASAC's permanente comités beslissen over de wetenschappelijke projecten van de federatie. Belgische academies zijn in 2017 vertegenwoordigd in 1 stuurgroep:

- Energy Steering Panel: Jan Kretzschmar (KVAB) is het Belgische lid in de EASAC's Energy Steering Panel. De vergaderingen van deze commissie vonden plaats op 25 april in Athene en op 24 oktober 2017 in Brussel.

Werkgroepen

De Belgische academies waren in 2017 vertegenwoordigd in werkgroepen:

- Electricity Storage : Jan Desmet (UGent) en Willem D'haeseleer (KVAB) droegen in de voorbije jaren bij tot het werk van deze groep die haar conclusies publiceerde in juni 2017 in het rapport *Valuing dedicated storage in electricity grids*¹¹.
- Sustainable Forests: Reinhart Ceulemans (KVAB) was lid van deze werkgroep waarvan de conclusies in mei 2017 werden gepubliceerd in het rapport *Multi-functionality and Sustainability in the European Union's Forests*¹².
- Genome Editing : Joseph Martial (ARB) was lid van deze werkgroep waarvan de conclusies in mei 2017 werden gepubliceerd in het verslag *Genome Editing: Scientific opportunities, public interests, and policy options in the EU*¹³.
- Decarbonisation of Transport : Carlo Mol (VITO). Het werk van deze groep is aan de gang. Publicatie van de resultaten wordt verwacht tegen het einde van 2018.

d. RASAB hosting

In 2017, de Belgische Academies (KVAB) organiseerden en ondersteunden de organisatie van verschillende activiteiten van EASAC die in Brussel plaatsvonden:

- lancering van het EASAC standpunt over *Genome Editing*, 4 mei ;
- lancering van het EASAC standpunt over *Sustainable Forests*, 11 mei;
- lancering van het EASAC standpunt over *Valuing Dedicated Storage in Electricity Grids*, 19 June ;
- EASAC Working Group Meeting on "Decarbonisation of Transport", 4 & 5 juli ;
- EASAC Biosciences Steering Panel Meeting, 6 oktober ;
- EASAC Energy Steering Panel Meeting, 24 oktober;

¹¹ <https://easac.eu/publications/details/valuing-dedicated-storage-in-electricity-grids/>

¹² <https://easac.eu/publications/details/multi-functionality-and-sustainability-in-the-european-unions-forests/>

¹³ <https://easac.eu/publications/details/genome-editing-scientific-opportunities-public-interests-and-policy-options-in-the-eu/>

3. International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies¹⁴

a. Inleiding

Het International Human Rights Network of Academies and Scholarly Societies helpt wetenschappers, ingenieurs en medici wereldwijd die slachtoffer zijn van ernstige repressie, hun aangedaan naar aanleiding van het geweldloos uitoefenen van hun rechten zoals beschreven in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Het netwerk bevordert ook de bewustwording van de rechten van de mens en institutioneel engagement tegenover de rechten van de mens in de nationale academies en wetenschappelijke gemeenschappen wereldwijd.

b. Belgische vertegenwoordiging

Voor het behandelen van de verzoeken verstuurd door het netwerk hebben de Koninklijke Vlaamse Academie van België en de Académie royale de Belgique een gezamenlijke commissie opgericht: *de Commissie voor de vrije beoefening van Wetenschappen en Kunsten*.

Samenstelling

ARB	KVAB
Jean-Marie Frère <i>Classe des Sciences</i>	Irina Veretennicoff <i>Klasse van de Natuurwetenschappen</i>
Paul Smets <i>Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>	Marie-Claire Foblets <i>Klasse van de Menswetenschappen</i>
Pierre Bartholomé <i>Classe des Arts</i>	Willem Elias <i>Klasse van de Kunsten</i>
Carine Doutrelepon <i>Classe Technologie et Société</i>	Derrick Gosselin <i>Klasse van de Technische Wetenschappen</i>

¹⁴http://www7.nationalacademies.org/humanrights/CHR_044113.htm

4. InterAcademy Partnership – IAP¹⁵

IAP is een wereldwijd netwerk van Nationale academies voor Wetenschappen. Het werd opgericht in 1993. Haar voornaamste doel is het bevorderen van de samenwerking tussen haar lidacademies, om de burgers en hun regeringen te adviseren over de wetenschappelijke aspecten van wereldwijde vraagstukken. IAP richt zich vooral op het helpen van kleine en nieuwe academies om deze doelen te bereiken. Via communicatieverbindingen en netwerken gecreëerd door IAP-activiteiten, zijn de academies in staat om hun invloed uit te breiden en hun adviezen en waarschuwingen onder de burgers en onder beleidsmakers in hun land te verspreiden.

5. International Council for Science – ICSU¹⁶

a. Inleiding

The International Council for Science is een niet gouvernementele organisatie met een wereldwijd lidmaatschap van nationale wetenschappelijke organisaties (121 leden) en internationale wetenschappelijke unies (30 leden). Alle Nationale Comit es zijn lid van  en van deze internationale wetenschappelijke unies.

De missie van ICSU is het versterken van internationale wetenschap in dienst van de maatschappij. Hiervoor mobiliseert ICSU de kennis en middelen van de internationale wetenschappelijke gemeenschap voor het:

- identificeren en oplossen van belangrijke knelpunten voor wetenschap en maatschappij,
- faciliteren van de interactie tussen wetenschappers van verschillende disciplines en landen,
- promoten van de participatie van alle wetenschappers – ongeacht ras, nationaliteit, taal, ideologie of geslacht – in de internationale wetenschap,
- geven van onafhankelijk, vooraanstaand advies om een constructieve dialoog tussen wetenschappers en overheden, burgers en de private sector te bevorderen.

ICSU focust zich op drie gebieden: Internationale Onderzoekssamenwerking, Wetenschap voor Beleid en Universele Wetenschap.

¹⁵<http://www.interacademies.net>

¹⁶<http://www.icsu.org>

b. Activiteiten 2017

Na gesprekken in de voorbije jaren, heeft de Algemene Vergadering van ICSU de samensmelting met de International Social Science Council (ISSC) goedgekeurd om samen de International Science Council (ISC) te worden. De voorlopige versie van de strategie van de nieuwe organisatie benadrukt dat het belang van wetenschap voor de gemeenschap nooit groter was dan nu, aangezien de mensheid worstelt met de vraagstukken rond duurzaam en billijk (samen)leven op planeet aarde. Het zet de bakens uit voor de Council om de inherente waarde en waarden van wetenschap te verdedigen in een tijd waarin het moeilijker geworden is om als wetenschappelijke stem gehoord te worden. De organisatie zal internationale en interdisciplinaire samenwerking versterken en ondersteunt wetenschappers bij het vinden van oplossingen voor complexe en dringende vraagstukken van globaal publiek belang. Het zal beleidsmakers en -uitvoerders adviseren om zich te baseren op wetenschap bij het behalen van doelstellingen van ambitieuze agenda's zoals de Sustainable Development Goals (SDGs) onderschreven door wereldleiders in 2015. En ze zal open publieke dialoog met de wetenschap aanmoedigen.

De eerste Algemene Vergadering van de International Science Council (ISC) is gepland voor juli 2018.

In 2017 publiceerde ICSU verslagen, waaronder:

- *Responsibilities for Preventing, Avoiding, and Mitigating Harm to Researchers Undertaking Fieldwork in Risky Settings;*
- *A Guide to SDG Interactions: from Science to Implementation;*
- Disaster Risk Reduction Policy Briefs.

c. Belgische vertegenwoordiging

Christian Vandermortten is de Belgische vertegenwoordiger in ICSU. In 2017, woonde hij de volgende bijeenkomsten bij:

- Jaarlijkse bijeenkomst van de European group of ICSU members in Riga, 20 mei;
- ICSU General Assembly in Tapei, november 2017.

6. Union Académique Internationale - UAI¹⁷

a. Inleiding

De Union Académique Internationale is een wereldwijde federatie van nationale academies voor menswetenschappen. Haar missie is het initiëren, erkennen, bevorderen en subsidiëren van internationale lange termijn-onderzoeksprojecten. UAI werd opgericht in 1919 in Parijs met een secretariaat in Brussel, met momenteel meer dan 100 leden uit 63 landen.

Vanuit de vaststelling dat vele belangrijke projecten in de menswetenschappen niet binnen een korte tijdspanne kunnen gerealiseerd worden, legt de UAI zich erop toe om ook lange-termijnsprojecten te ondersteunen. De IAU sponsorde reeds meer dan 3000 boeken, waarvan vele ander onderzoek ondersteunen, zoals woordenboeken, encyclopediën en tekstboeken. Enkele edities worden ook via internet verspreid. De UAI lanceert voortdurend nieuwe internationale projecten, zoals recent rond de transformatie van Mediterrane steden doorheen de geschiedenis. Projecten die door de UAI ondersteund worden, zijn steeds een samenwerking tussen meerdere nationale academies. UAI ontvangt hiervoor financiering van diverse private en publieke bronnen.

De UAI promoot de rol van menswetenschappen in de huidige veranderende wereldcontext.

b. Activiteiten 2017

De hoofdtaak van de Union is om "*entreprises*" te ondersteunen, internationale wetenschappelijke projecten van fundamenteel onderzoek in mens- en sociale wetenschappen die referentie-tools (woordenboeken, lexicons, catalogic, ...) ter beschikking stellen van onderzoekers om hun toe te laten hun onderzoek te doen. Tientallen publicaties verschijnen elk jaar.

In 2017 organiseerde de UAI een interculturele conferentie:

- *The Islamic Sciences in the Western World. Middle Ages-Renaissance. Exchanges, Transmission, Influence* (Amman, april 24-27)

¹⁷<http://www.uai-iaa.org>

c. Belgische vertegenwoordiging

Board

Pierre Jodogne (ARB) is lid van de Raad van Bestuur van de Union Académique Internationale. Hij woonde de 2 boards meetings bij: : in Parijs (februari 2017) en in Wenen (juni 2017).

Algemene Vergadering

België was vertegenwoordigd op de 89e Algemene Vergadering van de UAI door Pierre Jodogne (ARB) en Maximiliaan Martens (KVAB).

De volgende Algemene Vergadering is gepland in november 2019 in Parijs en dat zal de gelegenheid vormen voor de Union om haar honderdste verjaardag te vieren.

Projecten¹⁸

Als mede-oprichters zijn de Belgische academies en haar leden betrokken bij vele projecten onder voogdij van de UAI:

- **Projet 2 | *Alchimic texts*** : Dit internationaal project wordt geleid door de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique, onder leiding van Anne Tihon (UCL). Twee volumes werden in 2017 gepubliceerd:
 - C. Viano et M. Martelli (eds.), *Les alchimistes grecs : recettes, doctrines et milieu*, Eikasmós – Quaderni Blognsei di Filologia Classica, 2017 ;
 - Maria Papathanassiou (ed.), *Stephanos von Alexandria und sein Alchemistisches Werk (Die kritische Edition des griechischen Textes eingeschlossen)*, Cosmosware, 2017.
- **Projet 9.2 | *Aristoteles Latinus, Corpus Philosophorum Medii Aevi*** : Carlos Steel (KVAB) is de Internationale Directeur van het project. Een volume werd gepubliceerd in 2017:
 - *Aristoteles Latinus Database Release 3* (December 2017), Turnhout : Brepols Publishers (elektronische publicatie).
- **Projet 9.3 | *Avicenna Latinus, Corpus Philosophorum Medii Aevi*** : Dit internationaal project wordt geleid door de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique, onder leiding van Pierre Jodogne (ARB). Een volume werd gepubliceerd in 2017 : *Avicenna Latinus, Liber primus naturalium, Tractatus tertius, De his quae habent naturalia ex hoc quod habent quantitae*.

¹⁸ Deze sectie wordt om de twee jaar geactualiseerd, ter gelegenheid van de UAI General Assemblies, waarbij alle projecten geëvalueerd worden.

- **Projet 16 | *Corpus Vitrearum*** : Yvette Vanden Bemden (ARB) en Anna Bergmans (KVAB) zijn leden van het Belgische Comité. Verschillende volumes zijn in voorbereiding.
- **Projet 20 | *Corpus Antiquitatum Americanensium*** : de CAA is een internationaal project bestaande uit een Amerikaans en een Europese onderzoeksgroep. Serge Lemaître van de Koninklijke Musea van Kunst en Geschiedenis vertegenwoordigt België in die project dat net geherlanceerd werd.
- **Projet 22 | *Fontes Historiae Africanae*** : De doelstelling van FHA is om de bronnen van de Afrikaanse geschiedenis te publiceren. Jacques Vanderlinden van de Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen (KAOW) vertegenwoordigt België in dit project, waar België al 5 volumes heeft gepubliceerd. Het laatste Belgische volume werd in 2015 gepubliceerd.
- ***Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae - LIMC - & Thesaurus Cultus et Rituum Antiquorum - ThesCRA*** - (Projet 28): Jean-Charles Balty (ARB) was lid van de stuurgroep van dit project. Het laatste volume (deel VIII) van de thesaurus werd in 2012 gepubliceerd.
- **Projet 26 | *Sylloge Nummorum Graecorum – SNG*** : François de Callataÿ (ARB) is de directeur van het Belgische Comité.
- **Projet 41 | *Corpus des Astronomes Byzantins*** : Dit internationaal project wordt geleid door de Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique, onder leiding van de Anne Tihon (UCL). Het laatste volume werd gepubliceerd in 2016. Anders zijn in voorbereiding.
- **Projet 44 | *Corpus des Antiquités phéniciennes et puniques*** : Eric Gubel (Royal Museums of Arts and History) leidt het Belgische team van dit project. Het Belgische Comité heeft verscheidene symposia en conferenties bijgewoond in Parijs, Gent, Amsterdam en Beirut tijdens 2016 en 2017, en heeft de publicatie mogelijk gemaakt van vele artikels en publicaties gedurende dezelfde periode.
- **Projet 70 | *Iusti Lipsi Epistolae*** : Dit project wordt geleid door Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen en Kunsten, onder leiding van Dirk Sacré (KUL). Een volume werden onlangs gepubliceerd recently: *Iusti Lipsi Epistolae. Pars IX: 1596*, Leuven : Peeters Publishers.
- **Projet 72 | *Papyrus-Archives. Edition and Studies*** : Prof. Willy Clarysse (KVAB) is de directeur van dit project. Een volume werden gepubliceerd in 2017 (B. Van Beek, *The Archive of the Architektones Kleon and Theodoros*, *Collectanea Hellenistica* (KVAB) 7, Leuven: Peeters Publishers, 2017). Een ander is in voorbereiding voor 2018-2019.

- **Projet 73 | *Corpus Rubenianum Ludwig Burchard*** : Prof. Carl Van de Velde (KVAB) is de directeur van dit project. Verschillende volumes werden gepubliceerd in 2016 en 2017:
 - E. McGrath e. a., *Mythological Subjects*, Corpus Rubenianum Ludwig Burchard vol.11/1, Harvey Millar and Brepols Publishers, 2016.
 - C. Van Mulders, *Work in collaboration – Jan Brueghel*, Corpus Rubenianum Ludwig Burchard vol.27/1, Harvey Millar and Brepols Publishers, 2016.
 - K. Jonckheere, *Portraits after Existing Prototypes*, Corpus Rubenianum Ludwig Burchard vol.19/4, Harvey Millar and Brepols Publishers, 2016.
 - K. Bulckens, *The Life of Christ before the Passion – The Ministry of Christ*, Corpus Rubenianum Ludwig Burchard vol.5/2, Harvey Millar and Brepols Publishers, 2016.

- **Projet 83 | *Fontes Inediti Numismaticae Antiquae* - FINA** : Prof. François de Callataÿ (ARB) is de directeur van het Belgische Comité van dit project, gerealiseerd in partnerschap met de Oostenrijkse Academie. De eerste conferentie van de *Fontes Inediti Numismaticae Antiquae* werd gehouden in Rome aan de Academia Belgica van 30 mei tot 1 juni, 2017 en was getiteld *Numismatic antiquarianism through correspondence 16th-18th c.* Vele artikels werden gepubliceerd met de steun van het project in 2016 en 2017.

ALGEMENE SECRETARIAAT VAN DE UNION ACADÉMIQUE INTERNATIONALE

Sinds haar oprichting in 1919 is de Union Académique Internationale gevestigd in het Paleis der Academiën in Brussel. De Académie royale des Sciences, des Lettres et des Beaux-Arts de Belgique (ARB) is verantwoordelijk voor het secretariaat van de UAI. De vast secretaris van de ARB is algemeen de Gemeen Secretaris van de Union.

Als gevolg van haar ruime ervaring in international samenwerking, wordt RASAB betrokken bij de organisatie van activiteiten van de UAI en neemt zij deel in het management van het Secretariaat van de UAI (organisatie van bijeenkomsten, contact met leden, website, etc.).

1. Organisatie van bijeenkomsten

In 2017, hield de UAI drie bijeenkomsten en haar algemene vergadering:

- Bijeenkomst van het Bestuur, in Parijs, van 10 to 12 februari 2017, op uitnodiging van het Institut de France.
- Standing Committee bijeenkomst in Wenen, 12 en 13 juni 2017.
- Algemene vergadering 2017 in Tokyo van 22 tot 26 oktober 2017, op uitnodiging van de Japan Academy.

De volgende Algemene Vergadering is gepland voor oktober 2019 in Parijs, waar de UAI werd opgericht en het zal de gelegenheid zijn om de honderdste verjaardag van de Union te vieren.

2. Betrokkenheid of RASAB

Laurent Hansen, wetenschappelijk medewerker van RASAB, is ondermeer verantwoordelijk voor het Secretariaat : contact met lidacademies en hun vertegenwoordigers, evaluatieproces van de 90 wetenschappelijke projecten van de Unie, voor de organisatie van de verschillende vergaderingen en conferenties, etc.

Hij nam deel aan alle vergaderingen als medewerker van het Secretariaat

BIJLAGEN

LIJST VAN DE BELGISCHE VERTEGENWOORDIGERS IN FEDERATIES VAN ACADEMIES (2017)

ALLEA

Board	Hubert Bocken <i>KVAB, Klasse Menswetenschappen</i>
General Assembly	André Preumont <i>ARB, Classe Technologie et Société</i>
	Hubert Bocken <i>KVAB, Klasse Menswetenschappen</i>
9th EU RTD Framework Programme Working group Working Group	Didier Viviers <i>ARB, Classe des Lettres et Sciences morales et politiques</i>
E-Humanities Working Group	Bernard Rentier <i>ARB, Classe Technologie et Société</i>
Science and Ethics Working Group	Els Van Damme <i>KVAB, Klasse Natuurwetenschappen</i>

EASAC

Council	Freddy Dumortier <i>KVAB, Klasse Natuurwetenschappen</i>
Energy Steering Panel	Jan Kretzschmar <i>KVAB, Klasse van de Technische Wetenschappen</i>
Electricity Storage Working group	Willem D'Haeseleer <i>KVAB, Klasse Technische Wetenschappen & Jan Desmet (UGent)</i>

Genome Editing <i>Working group</i>	Joseph Martial <i>ARB, Classe Technologie et Société</i>
Sustainable Forests <i>Working group</i>	Reinhart Ceulemans <i>KVAB, Klasse van de Natuurwetenschappen</i>

ICSU

General Assembly & EU Group	Christian Vandermotten <i>ARB, Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>
--	--

UAI

Board	Pierre Jodogne <i>ARB, Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>
General Assembly	Pierre Jodogne <i>ARB, Classe des Lettres et des Sciences morales et politiques</i>
	Maximiliaan Martens <i>KVAB, Klasse van de Kusnten</i>